

האיר פני המזרח

אלומות אור ראשונות
של ליובאוויטש במזרח הרחוק

טיילאנד

מזכרת משמחת הנישואין של
מענדי ואסתי מרינובסקי

אור לט' כסלו תשע"ד
יום ההולדת ויום ההסתלקות של כ"ק אדמו"ר האמצעי נ"ע
כפר חב"ד

בעזה"ת

שלום וברכה!

לזיכרון טוב ליום כלולותינו, הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה המוסגרת בזה.

.

עם סיום שנת המאתיים להסתלקות כ"ק אדמו"ר הזקן נ"ע, בעל התניא והשו"ע, מגישים אנו בזה יומן ומסמכים המתעדים שליחות מיוחדת בה הדפיס אבי הכלה את ספר התניא במדינות המזרח הרחוק.

להשלמת התמונה הוספנו עוד אי אלו מסמכים אותנטיים החושפים מעט מפעליו של סב הכלה, הרה"ח הרה"ת ר' צבי הירש חיטריק ע"ה, במדינות אלו. מסמכים אלו שופכים אור על ניצני פעילות ליובאוויטש בצדו המזרחי של הגלובוס.

.

התשורה מעוטרת בראשה בכמה העתקי מכתבי כתב יד קדשו של הוד כ"ק אדוננו אבינו מורנו ורבינו נשיא ישראל זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, להורינו וזקנינו, "אשר סגולה יהי לכל מילי דמיטב, מנפש ועד בשר, בתוככי ידידנו אנ"ש ד' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו".

בשמחה ובברכה

מנחם מענדל ואסתר מרינובסקי

אור ליום שלישי שהוכפל בו כי טוב, ט' כסלו תשע"ד
כפר חב"ד, ארצנו הקדושה ת"ו

אגרת לאבי אביו של החתן שי', הרה"ח ר' חיים עוזר מרינובסקי ע"ה

בכתב-יד-קודש: "וכן הכתי"ק והספרים ות"ח על כ"ז"

בצאתו מרוסיה לקח עמו סב החתן כמה וכמה ספרים ישנים וכתבי יד. עם בואם ארצה, דודו, הרב שלמה טרשנסקי, בא מארה"ב לארה"ק על מנת להתראות עם בני משפחתו שזה עתה יצאו מעמק הבכא. סב החתן שיגר עמו לרבי את הכתבים והספרים החב"דיים שהיו בין אותם שהביא עמו מרוסיה. על כך מודה לו הרבי בהוספה בכתב יד קדשו.

בשלהי אותה שנה, לחודש תשרי תשכ"ח, זכה סב החתן לנסוע בעצמו אל הרבי. ב'חידות' סיפר לו הרבי שהספר 'פלח הרמון' על שיר השירים לרבי הלל מפאריטש, שהודפס מחדש באביב של אותה השנה, נדפס מהטופס אותו שלח הוא לרבי - דפוס ראשון (פלטובה, תרע"ח).

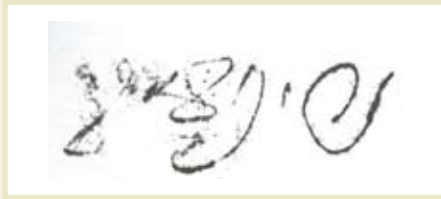
כנהוג בספריה
באותם ימים
הביכלאך נקראו על
שם מי ששלח או
הביא אותם, וכך על
אחד הביכלאך שהוא
הביא הרבי כתב
"מרינובסקי".

בכתב-יד-קודש: "שילוח דרישה לר"י עזריאל הלוי שי" - מקרוב באה"ק ת"ו"

הרבי מדגיש שהגשת הבקשה להיתר יציאה מרוסיה עבור דודו תהיה ע"י "קרוב". כלומר, מטעמי איחוד משפחות ולא לשם עליה לארץ הקודש למשל, סיבה שלא הייתה מספקת, בלשון המעטה, כדי לאשר יציאה. ר' עזריאל הלוי מרינובסקי אכן עלה ארצה כעבוד זמן לא רב.

דפוס ראשון של 'פלח הרמון' ששלח סב החתן לרבי / הספר במהדורת תשכ"ז

אגרת לאבי אמו של החתן שי', הרה"ח ר' אברהם אלעזר הלוי סגל ע"ה
"ומכיוון שמגזע רבנו הזקן הוא, הנה הלימוד בתורת החסידות והפצת ענייניה -
יוסיף בברכות השי"ת במילוי משאלות לבם לטובה"

סגל-ירושח"ן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubovitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
NYcedish 34250

מחוס מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כח' סבט חש"כ
ברוקלין

חח"ה אי"א נוי"ג וכו'
סו"ח אברהם אלעזר שי'

שלום וברכה!
סאשרים קבלח סכסכו סיום כ"ד. טבת, יום תהילולא
של רבנו זקן בעל התניא - פוסק בנסחר דחורה - זש"ע - פוסק
בנגלה דחורה, בקשה ברכה פי"ג,

ובהיותי תיום על הציון הקי' של כ"ק סו"ח ארמו"הר
וצוקללה"ה נבגים זי"ע, הזכרתי למילוי משאלות לבבם לטובה .

וסובן שככל מה שמוסיפין בעניני חורה ומצוח,
סחוסף בברכות השי"ת בהספטרך לאדם ולביחו,

ומכיון שמגזע רבנו זקן הוא, הנה הלימוד בחורה
החסידות והפצת ענייני - יוסיף בברכות השי"ת במילוי משאלות
לבבם לטובה,

בברכה לבשוים

אגרת לאבי אמה של הכלה תחי', הרה"ג הרה"ח ר' דוד משה ליבערמאן שליט"א
בעיניו הצופיות למרחוק כותב כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע למי שכיהן באותם ימים
בשליחותו כרב בית הכנסת "בני ראובן" בשיקאגו, על תפקידו של "כל רב ורב -
בין רב בבית הכנסת פרטי ובין רב העיר". שלושים שנה מאוחר יותר נבחר לכהן
פאר כרבה הראשי של העיר אנטוורפן - לאורך ימים ושנים טובות.

**RABBI I. SCHNEERSOHN
OF LUBAVITZ**

770 EASTERN PARKWAY
Brooklyn 13, N. Y.
SLocum 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ז' ניסן, תש"ט

ברוקלין

ידידי הרב רו"ח אי"א מוה"ר דוד משה שלי

שלום וברכה!

במענה על כתבך מו"לחדי"ז על אודות אשר קצבו לך
שכירות מבהכנ"ס בני ראובן ומסרו לך לסדר מכירת המץ
נהניתי במאד מזה, והנני מברכך בברכת טו"ט ושתי יקבלת
הרבנות בשעה טובה ומוצלחת לך ולכל מתפללי בהכנ"ס בני
ראובן ובני ביתם יהיו להצלחה בכל עניני החיים בגשמיות
וברוחניות.

כל רב ורב, בין רב בבהכנ"ס פרטי ובין רב העיר,
עליו מוטל לעודד את הבע"ב ובני ביתם לשמירת התורה והמצות
ולקבוע עתים לתורה ולחנך את בניהם ובנותיהם בדרכי היהדות.

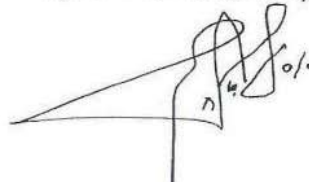
בשם ידוע לך המאמר כלום שררה ניתנה לך, עבדות ניתנה
לך, כל אדם באשר הוא אדם צריך לדעת אשר נשמתו יורדת משלי
מעל, מרום המעלות, ותכלית ירידתה היא העלי"על ידי קיום מצות
מעשיות בעולם התחתון אשר בכל יומא ויומא עבדתי בתורה
ומצות הנה בזה מעלה את העולמות, ושכרו הוא אשר בנשמתו נרגש
גודל הפלאות מעלת העלי"בחיוזק מוחו ולבו בידיעה והרגש הלב.
וזהו שמעבדות זו, במסירה ונתינה, מגיעים אל השררה האמיתית.

התבונן בהאמור בזה והשתדל בעבודה אמיתית אדעתא
דנפשי ויעזרך השי"ת ויצליחך בעבודתך לעצמך ובעצמך, ויזכך
בכל עניניך ברוחניות ובגשמיות.

בברכת חג כסדר ושם

המברךך

בשם יצחק שניאורסאהן

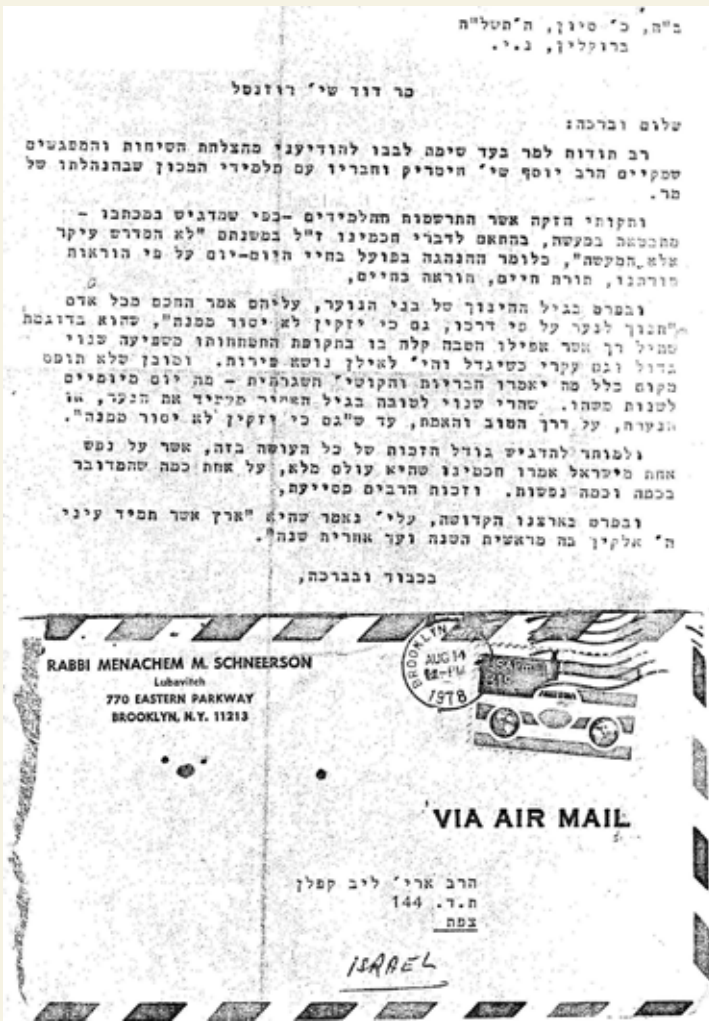
סיפורה של אגרת:

במשך מספר שנים העבירו הורי הכלה חוג חסידות שבועי לתיכונים שונים שומרי תורה ומצוות בבית גשר במרומי הר כנען הצפתי.

המנהל, מר דוד רוזנטל, שיגר אל הרבי מכתב תודה על פעילות השלוחים וזכה לקבל במענה את המכתב הזה, בו נזכר שמו של אבי הכלה.

העתק ממכתב המענה נשלח ממזכירות הרבי אל השליח הראשון והראשי בעיר, מייסד ומנהל המוסדות, הרב אריה לייב קפלן ע"ה - דוד הכלה.

לימים, מעניין לציין, הפך בית גשר מרכז חווייתי להפצת יהדות. אגודת קריית חב"ד בעיר בראשות השליח הראשי, הרב חיים קפלן, נטעה במקום את "גן האותיות" ופתחה בבניין את בית "אוצר הסת"ם" - מיזם מהפכני להקניית ערכים יהודיים תוך התמקדות בכ"ב אותיות התורה.

האיר פני המזרח

אחת מאמרותיו המפורסמות של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק אומרת כך: "דבר שבכתב נכס הוא לדורו בלבד, דבר שבדפוס - לדורי דורות". כלומר, תוכן כתוב שזוכה להעלות על מכבש הדפוס, הופך ממילא מנקודתי לנצחי.

ואם בכל ספר הכתוב מדבר, קל-וחומר בספר התניא, ה"תורה שבכתב" של משנת חב"ד: מיום בו יצאו מבית הדפוס בסלאוויטא - בכ' כסלו תקנ"ז - חמישה עשר אלף הטפסים הראשונים של ספר התניא קדישא, לא מש הספר מידיהם של אלפים ורבות. במרוצת השנים, זה למעלה ממאתיים שנה, בהחלט הוכיח התניא את ה"לדורי דורות" שלו באופן מובהק.

אולם מסתבר שכ"ק אדמו"ר מליובאוויטש זי"ע לא הסתפק בנצחיות התניא במימד הזמן בלבד. ביקש הרבי כי ספר התניא יודפס בכל אתר ואתר, ובכך יהפוך נצחי גם במימד המקום.

בקשה זו כולה זועקת 'שמיימיות'. אין ספק כי מטרתה נשגבה מבינת אנוש. עם זאת נראה כי טומנת היא בחובה אמירה שנועדה גם לאוזני שוכני בתי חומר כמונו. לאמור: התניא לא רק מתאים לכל הזמנים, הוא גם הולם את כל המקומות. ולא זו בלבד: לא רק שכל מקום הנו 'כלי' לקבל תניא ממקום אחר - כל מקום בעולמו של הקב"ה ראוי ומסוגל להיות בעצמו מכבש לדפוס התניא, מקור להפצתו, עד ששמו יתנוסס בהדר על השער-בלאט של התניא - ספר הספרים החב"די.

מבצע הדפסת התניא

עלעול שטחי ברשימת דפוס התניא המתעדכנת ונדפסת עם כל ספרי התניא המצויים, מעלה כי כבר בשנות הלמ"ד'ס האמצעים, הודפסו ספרי תניא גם במקומות אקזוטיים למדי, כמו אותה מהדורה שנדפסה בעיצומה של מלחמת יום הכיפורים מעבר לתעלת סואץ.

אך הדבר צבר תאוצה בהתוועדות שבת קודש מברכים חודש אלול תשל"ח, שנערכה במוצאי אותה שבת, כפי שהיה הסדר באותן שנים. באותה התוועדות נתבקשו החסידים ברורות להדפיס את ספר התניא בכל מקום ברחבי תבל.

וכך אמר הרבי (חלקי הדברים בשינויי לשון קלים):

"כיוון שישנן מדינות בהן עדיין לא הודפס ספר התניא, הבקשה שלוחה אפוא לאנשי-שלומנו הנמצאים באותן מדינות שיתגייסו להדפסת התניא במדינתם".

"המעשה הוא העיקר - השתמש הרבי בביטוי החביב עליו - שכבר הלילה או מחר יתעניין ("א קוק טאן") כל אחד האם במדינתו כבר הודפס התניא. ואם עדיין לא, מיד יתאם עם המדפיס ועם הכורך, ויעשה את כל ההשתדלות האפשרית שביום ח"י אלול (יום הולדתם של הבעש"ט ואדמו"ר הזקן) כבר יוכלו ללמוד בפועל ממש בתניא שהודפס באותה מדינה".

הרבי סיים את דבריו באיחול לבבי: "יהי רצון שהבקשה תיושם בזריזות, ובוזה נשלים ("מ'זאל יוצא זיין") את מה שנעשה עד כה בעניין "פוצו מעיינותיך חוצה". ומשיח צדקנו לא ימתין עד ח"י אלול ועד שיודפסו ספרי התניא, ואף לא עד שילמדו באותם ספרים שנדפסו זה מכבר..."

מפתח כללי:

ספר דברי מתיק לזמוריל שלישי'א iv

לקוטי אמרים:

הסכמות ..... 1'4
הקדמת המלך ..... 8'6
חלק ראשון: ספר של בינונים ..... ה'ע
חלק שני: היגיון קטן - ספר הוידו האמונה 150-151
חלק שלישי: אגרת התשובה 180-202
אגרת התודו ..... קביקנג
קונטרס אחרון ..... קנג'100

הוספה:

מורה שיקור ..... קסד-קסז
מפתחות ..... קפ
ספר דברי מתיק לזמוריל שלישי'א קפז-362
פלקטימולט - ספר התניא דפוס הראשון ..... קסג
פלקטימולט - ספר יד התניא מהדורת קתל 364-365
פלקטימולט - רשימת כתיב לזמוריל (מהדורייז) ..... נ'ק
קיד כתיב התניא הכיל 368
מפתח סגורים ..... קסז-קסז
מפתח שמות ספרים ולשונם 398-402
טח התקוץ ..... רכ'ר
הצרות והיקונים 410-411
כתיב יד ודפוס התניא (רשימה קלה) 426-427
הצרות 448
לשון פקוקים מחוללות רבנו האקן ..... רס
טח הלשון היסוד 448-449

TANYA
Published and Copyrighted 1978 by
"KEHOT" Publication Society
770 Eastern Parkway • Brooklyn, N. Y. 11213
Branch: Bantok, Taland
Printed in Taland

פירוש חובנותנו לתנו

מסעו ומתנו באמונה

בהתוועדות כאמור פנה הרבי אל החסידים המתגוררים במדינות בהן לא הודפס עדיין התניא. אך מה בדבר מדינות שלא זכו שתתקיים בהם קהילה חב"דית מאז ששת ימי בראשית? מתברר כי תכניתו של הרבי אכן כללה גם את אותן מדינות, וכך החלה להתגלגל שליחות מעניינת, אותה זכה לבצע אבי הכלה, להדפסת ספר התניא במדינות המזרח הרחוק, שלמעט שאנגחאי הנודעת, לא זכו עד אז להיכרות כלשהי עם ה'בינוני' של תניא...

על פעילותו של סב הכלה במדינות המזרח, למדים אנו גם מתוך טיוטות המכתבים והדו"חות שכתב לרבי. לפנינו כמה ציטוטים בנדון:

מבצע נש"ק בבנגקוק

לכ"ק אדמו"ר שליט"א!

לפני שבועיים הייתי

בבאנגקוק טיילאנד.

בערב מתאספים

סוחרי האבנים

(שכמעט כולם

יהודים) במלון למטה,

בחדר האורחים.

במשך שהותי שם היה

לנו ויכוחים ושיעורים

ביהדות.

אחרי שדיברתי על

מבצע נש"ק, שאלתי

כל אחד ואחד מה

המצב אצלו. וכולם

הרב ח' אהרן פלג
להביא את "שנת החינוך" ליפן!

פה אחד ענו שאחרי שכ"ק אד"ש התחיל מבצע זה, כולם התחילו להדליק נרות, הנשים והילדות.

היו שם כ"ג איש, כל אחד מעיר אחרת, מכמה מדינות. רק שניים שומרי שבת, השאר שומרי מסורת. רובם ספרדים יוצאי פרס. כולם התפעלו אחרי שראו שכל אחד שמע על מבצע זה במדינה שלו וקיבלו עליהם לשמור על מצוה זו.

מקווה בהונג-קונג

למזכירות כ"ק אד"ש!

בשהותי בפעם האחרונה בהונג-קונג אמרו לי שלא בונים את המקווה כי צריכים 7,000 דולר-הונג-קונג, ואין להם. הבטחתי להם שמיד שיתחילו לבנות אשלח להם הכסף.

עכשיו קיבלתי המכתב המצורף שבו מודיעים שמתחילים לבנות, ומבקשים למסור המכתב לכ"ק אד"ש.

היום שלחתי להם הכסף שהבטחתי ותקוותי שבעז"ה יגמרו את בניין המקווה בקרוב.

מקווה בבנגקוק

י"ד אייר תשל"ח

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

הנני מצרף שני מכתבים:

א. מבנגקוק - שמודיע שמתחילים לבנות מקווה שם.

ב. מהפעדעריישן - זה מכתב סודי שנתן לי מר טרוני. כנראה שבעלי הסנטר [המבנה המפואר בו שוכנת היום ישיבת אהלי תורה] רוצים למסור הבניין להפעדעריישן...

[גולת הכותרת של עסקנות סב הכלה למען שכונת קראון-הייטס הייתה ללא ספק פועלו להעברת הבעלות על הבניין הנ"ל לידי אנ"ש, בתבונה ובפקחות השמורות לו. ועוד חזון למועד לגולל פרשה סתומה זו במלואה].

בחירתו לשליחות זו לא הייתה מקרית. הוא לא זכה בה מן ההפקר אלא מכוחו של אביו, הרב צבי הירש חיטריק.

ר' הירשל, כפי שנקרא בפני כל, מאז שנכנס אל עולם העסקים, מצא בו כר נרחב להפצת יהדות. הדבר קיבל ביטוי מיוחד במסעות שהיה עורך לרגלי עסקיו. רובם ככולם של מסעות אלו נוצלו לחיזוק היהדות בשליחותו של הרבי.

עם מדינות המזרח עמד ר' הירשל בקשרי מסחר מסועפים במיוחד. הוא היה מייבא משם פנינים, שהיו תחום עיסוקו המרכזי, ומשווקן בארצות הברית ובמדינות דרום אמריקה. גדולות ונצורות פעל בקהילות אלו בקשר לשמירת שבת, כשרות וטהרת המשפחה.

היו שהמליצו על ר' הירשל שמשאו ומתנו היו באמונה - תרתי משמע. אך אם תמצוי לומר: **מסעו ומתנו באמונה...**

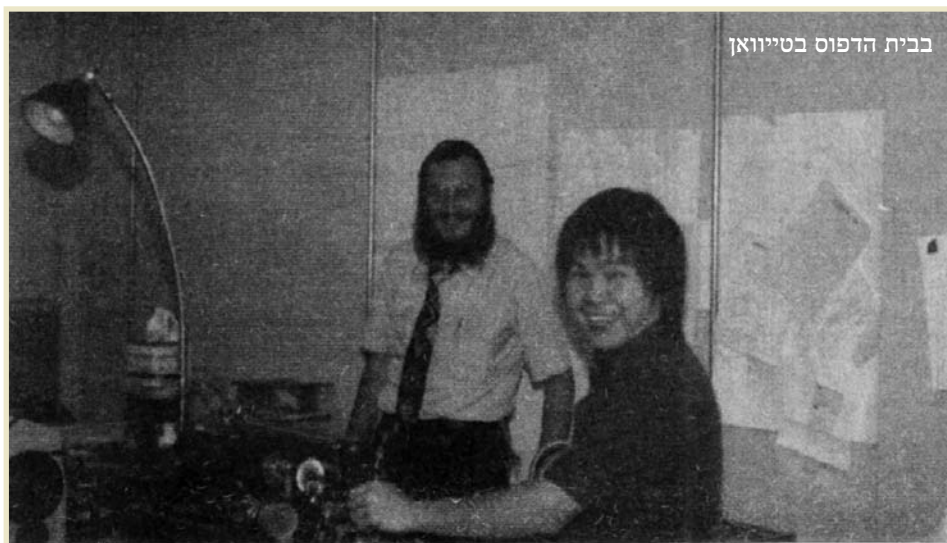

אך טבעי היה שכאשר עלה ברצונו של הרבי להדפיס את התניא גם באותן מדינות, יפנה ראש המזכירות, הרב חיים מרדכי אייזיק חדקוב, אל ר' הירשל בבקשה שיתעסק בזה. אולם הנסיבות באותם ימים לא אפשרו לר' הירשל עצמו לבצע את השליחות, והוא הציע להטיל את אותה על בנו.

"הרי בהונג קונג יותר זול!..."

על המשך הקורות נלמד מתוך מכתב שכתב אבי הכלה לאביו ביום רביעי ד' אלול תשל"ח:

"כמובן שאני מאוד שמח ומודה לך על שזיכית אותי למלאות שליחות הזה. בפועל, לאחר שדיברתי איתך ביום ב', טלפנתי עוד הפעם להרב חאדאקאוו, וכפי

הנראה היה כבר מוחלט שאסע. הוא אמר לי שהיות ואינך יכול לנסוע, הרי עניין של 'ממלא מקום' תלוי במזכירות, ואין זה שליחותך. אולם היות שברא כרעא דאבוה הוא, הרי המזכירות רוצה להציע לך לנסוע לשליחות למקומות האלו..."

בהמשך המכתב מגולל אבי הכלה את ההכנות לשליחות המיוחדת (אגב נודע לנו ש"מחר נוסע יוסי רייטשיק לטהרן", גם שם יודפס ספר תניא):

"לפני כשעה דיברתי עם מר יהודה אברהם בבנגקוק והסברתי לו את נחיצות העניין והוא הבטיח לי לעזור בהכל. מובן שהיה לו קצת מוזר למה להדפיס בטאילנד ספר, הרי בהונג קונג יותר זול!..."

באמצע הדיבור נפסק הטלפון וחושש אני שלא הספקתי להדגיש אליו שהנני צריך שמיד ביום שלישי יתחילו העבודה. אני מביא איתי Negative מוכנים וצריכים רק לעשות מזה Plate [פלטות] ולהדפיס. כל זה קיבלתי שלוש פעמים - עבור כל מקום [לבסוף ההדפסות נעשו בארבעה מקומות].

ארי [דוד הכלה, הרב אהרון חיטריק] גם עשה Plate בכפר חב"ד, אך זה שקל הרבה, ואני מקווה שאוכל לעשות שם Plate.

ספרי — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שילוח האור

ספר

לקוטי אמרים
חלק ראשון

דגיקא בשם
ספר של בינונים

מלחם ספר ספרים וספר ספרים קודש עלוק ג'ע סוסר על
מסק כי קיוב אלין חסיד משרד כפרך ובלבכך לעשותי - לבאי
הוסב איך הוא קיוב סמוך בדרך איזכה וקשרה בעת"י.
תוספת זו אנרת דרעשובה ספרס"ד ג'ע בדרך איזכה וקשרה
בלל כל עניני החיבה גם אנרת דוקדש אישי סחב כסחב
יח הקדמה לרשט הספר.

כל מה חסיד יציר חסיד סלטה עד קודש סמכא נחא
הוא ניהו כ"ק איסוד' ונכול תנאן האלף אור עולם
מפת הדור נד ישראל ותפארתו קודש ה' סטבר
סמא ויכנא **שניאור זלמן** נג"ס.
1978 יחסי חסיד דרעצאנה דערשטע דרעזשקעט מיט נאך סמכא ספר

יוצא לאור על ידי משרת
אוצר החסידים
מדינת ישראל
סמך בקנייני ישראל י"ל

מפתח כללי:
מה דבר מביא לתוויר שלישיה .....

לקוטי אמרים:

הסכמות .....

הקדמת המלחם .....

חלק ראשון: ספר של בינונים .....

חלק שני: חינוך קטן — ספר היושר והאמונה .....

חלק שלישי: אנרת התשובה .....

אנרת הקודש .....

קונטרס אחרון .....

הוספה:
מורה שיטור .....

מסתרות:
קפ .....

מה דבר מביא לתוויר שלישיה .....

ספר התנחול דפוס הראשון .....

ספרותיאל — כתבי יד התנחול והגורל קתה .....

ספרותיאל — רשמת כ"ק לתוויר (מהדורית) .....

ניע, ע"ד כתיב התנחול הנ"ל .....

מפתח ענינים .....

מפתח שמות ספרים ולשנים .....

לוח התוכן .....

המרות והתקונים .....

כתבי יד ודפוסים התנחול (רשימה קצרה) .....

המרות .....

רשט פרקים מתורגמות רכנו הוצק .....

לוח הלטי תיבות .....

TANYA
Published and Copyrighted 1978 by
"KEHOT" Publication Society
770 Eastern Parkway • Brooklyn, N. Y. 11213
Branch Tokyo, Japan
Printed in Japan
印刷・東京・日本

. . אמור הייתי לנסוע - כפי שאמרת לי: בנגקוק, טייוון ויפן. אך מוכרחים לקבל ויזה בכדי להיכנס לטייוון, ואין משרד לא בארץ ישראל ולא בטאילנד, כך שעשו לי קודם טיסה ליפן ומשם לטייוון. וביפן אקבל ויזה לטייוון.

טלפנתי היום לטרנה ואי אפשר לי להתקשר אתו. אני חושב לנסוע לטוקיו בעז"ה ביום חמישי-שישי הבעל"ט. ובכן, האם תוכל לבקש ממנו שיסדר בית דפוס Offset שיוכל להדפיס מיד אלף טופסים של תניא פורמט כ"ס. זהו כיום או יומיים עבודה".

בסיום המכתב מספר אבי הכלה לאביו כי "ביקשתי מר' בנימין קליין אם מותר לי לנסוע חזרה דרך ניו יורק. כי סך כל ההפרש הוא 150 דולר. אך לדעתו אין לשאול את אד"ש בזה".

מעשה אבות סימן לבנים

לפני שנמשיך ונפליג בדברי הימים ההם, נציין כי זכינו ואחותנו וגיסנו היקרים, הרב מנחם מענדל ושרה'לה שיחיו גולדשמיד, עושים אף הם בשליחות הרבי במזרח הרחוק, בקוסומוי שבתאילנד. נאחל להם הצלחה מופלגה בעבודת השליחות!

יומן השליחות המיוחדת

את המשך סיפורה של השליחות המיוחדת הזו נקרא ביומן מיוחד שהתפרסם בשבועון 'כפר חב"ד':

יום חמישי, ה' באלול תשל"ח

"מדבר בנימין קליין ממזכירות הרבי. היות והרבי דיבר לאחרונה בעניין הדפסת ספרי תניא בכל המקומות בעולם שקיים בהם יישוב יהודי - ואפילו יישוב של יהודי אחד - הועלתה הצעה שתיסע למזרח הרחוק ותדפיס שם ספרי תניא בשלוש מדינות: תאילנד, טיוואן ויפאן.

והיות ואביך שיחי' מקיים קשרי מסחר במדינות אלה, ייתכן שיוכל לעזור לך באנשי-קשר מקומיים. את הוצאות הנסיעה תוכל לקבל מקופת ה'מרכז' שנמצאת אצל הרב אפרים וולף.

הרבי מבקש ממך להשתדל שספרי התניא המודפסים יהיו כאן לקראת ח"י באלול הבעל"ט".

הפקודה ניתנה, ועתה לא נותר לי אלא לארגן את סדרי הנסיעה, כאשר לבי גדוש שמחה על זכותי שמונית למלא שליחות מיוחדת של הרבי.

בטוח הייתי שהמשימה תושלם בברכתו של הרבי, אך לא ידעתי איך הנס הזה יתרחש - איך אצליח להתארגן בתוך שבועיים להדפסת ספרי התניא בשלוש מדינות, הזרות לי לחלוטין.

חישוב קצר הראה לי שגם הזמן העומד לרשותי למילוי המשימה קצר ביותר. הטיסה הראשונה היוצאת למזרח הרחוק מארץ-הקודש תתקיים רק ביום שלישי

הקרוב, וכשהפחתתי מהזמן שנותר את משך הטיסות ממדינה למדינה, את הזמן הדרוש להתארגנות לקראת ההדפסה ואת זמן הטיסה בחזרה לארץ-הקודש לקראת ראש-השנה - מצאתי שנותרו לי רק ימים ספורים למבצע עצמו. פתחתי אפוא בהכנות, וכולי אמונה וביטחון שה' יצליח את דרכי.

יום שלישי, י' באלול. נחיתה בבנגקוק, תאילנד

איש-הקשר שקיבלתי את שמו מאבי שי', מתפלא שהגעתי למקום מעין זה להדפיס ספר עברי. לדבריו, המדפיסים המקומיים לא יידעו איך להסתדר עם ספר כזה. לאחר שהסברתי לו את העניין הרוחני שהרבי רואה בהדפסה, הציע מדפיס מסוים, ועוד באותו ערב נפגשתי עמו. כששמע את בקשתי גילה עניין רב בהדפסת ספר יהודי קדוש, אך שריין לי זמן הדפסה רק כעבור חודשיים, בסוף אוקטובר...

התעקשתי, ולבסוף הצלחתי לשכנע אותו להכניס את ספר התניא להדפסה מיידית, אך הדפיסים הגויים באו אלי בטענה מקצועית: ההדפסה תימשך לכל-הפחות שבוע.

היות והייתי מוכרח לסיים את ההדפסה בתוך יום אחד כדי שאוכל לטוס כעבור יומיים (ביום חמישי) לטייוואן, החלטתי שאני חייב לשבת עם הדפיסים הגויים וללמוד איתם עניין בספר התניא, כדי שיכירו בהבנתם את גודל עמקות וקדושת הספר. התחלנו אפוא לדבר על עניין בריאת שמים וארץ על-ידי בורא עולם ועל הצורך שהבורא יהווה את הבריאה באופן מתמיד, והדפיסים פקחו עיניים ומוח. בסיום השיחה הודו לי ואמרו שהבינו את נחיצות העניין, ובהמשך לכך הבטיחו שיעמדו במאמץ ויסיימו את הדפסת הספר כולו למחרת.

בשלב זה מסרתי לדפיסים את החומר. היות וההדפסה נעשתה בשיטת האופסט, וגיליונות-המקור שיש להדפיסם הוכנו עבורי מראש, ולכל מדינה ומדינה, ע"י מנהל קה"ת באה"ק הרב מנחם שי' וולף, הדפיסים הבינו שלא נותר אלא לצלם כל גיליון על לוח ולהדפיסו, ולכן הרגישו צורך להוסיף "טביעת אצבעות" שלהם, ולצייר את אותיות "ליקוטי אמרים - תניא" בכריכת הספר.

סיכמנו אפוא את המחיר וקבענו שניפגש למחרת, ביום רביעי בערב, בסיום ההדפסה.

יום רביעי, י"א באלול

בתקווה שההדפסה מתקדמת בקצב הרצוי, התחלתי לחפש תעסוקה חב"דית. איש-הקשר שלי הודיע לי שבית-הכנסת סגור עד שבת. החלטתי אפוא שאני חייב לאתר יהודים וניגשתי לקונסוליה הישראלית.

לאחר שעברתי מחסום ביטחוני של משטרת תאילנד, נתקעתי מול מצלמת וידאו של ביקורת-הביטחון הישראלית. החקירות והדרישות נמשכו כמה דקות, ולא הצלחתי לשכנעם כי אני תושב צפת משום שלא זכרתי את מספר קו האוטובוס הנוסע מצפת לחיפה, והסבריי שאני בעל רכב פרטי ואיני רגיל לנסוע באוטובוסים, לא הועילו...

הוצאתי אפוא תמונה של הרבי והצגתי אותה מול עדשת הווידאו והסברתי שאני שליחו של הרבי ומבקש להניח תפילין עם אנשי השגרירות. עכשיו השערים נפתחו מיד.

שוחחתי עם אנשי השגרירות ארוכות, הנחתי תפילין עם כולם ולבסוף השארתי להם חומר הסברה על החגים הקרבים, ומיהרתי לדפוס לראות את ספר התניא בהדפסתו.

הדפסים הגויים קיבלו אותי בחיוכים מאוזן לאוזן, ודיברו בגאווה על ההדפסה המהירה והמדויקת. כהוכחה למסירותם בעבודה, הציגו לפני דף מודפס שגליון-המקור שלו היה מלא לדבריהם "נקודות שחורות" ולפני ההדפסה טרחו הרבה וניקו מהלוח את כולן. הבטתי ולא ידעתי אם לצחוק או לבכות. הסתבר שהדפסים הסירו מהגליון את כל אותיות "יוד", והייתי חייב לדרוש שהגליון יודפס שנית - פעולה שגרמה להארכת ההדפסה אל תוך הלילה.

יום חמישי, י"ב באלול

הגעתי לבית-הדפוס השכם בבוקר וראיתי שהספר מוכן, למעט הכריכה. הדפסים הגויים אכן ציירו את שם הספר בצורה נאותה ולאחר הדפסת העטיפה והכריכה, לקחתי מספר עותקים מוכנים כדי לשלחם לרבי בהזדמנות הראשונה.

המשימה הראשונה הושלמה. מיהרתי לשדה-התעופה ובשעה מאוחרת באותו לילה הגעתי לטאיפיי שבטייוואן.

יום שישי, י"ג באלול

איש-הקשר שלי בטאיפיי אינו מעכל את העובדה שהגעתי לטייוואן להדפיס ספר בארצו - "הלוא ההדפסה הזולה ביותר בעולם היא בהונג-קונג, ומה פתאום הגעת אלינו?"...

דעה עסקית לחוד וסיוע לחוד, ובעזרתו הגעתי לדפוס מתאים וסיכמתי את כל הפרטים הנוגעים להדפסה. לצערי הסכימו להתחיל בעבודת ההדפסה רק ביום שני הקרוב, ובלית-ברירה נאלצתי להמתין.

זמני היה בידי, ומובן שהתחלתי לחפש את הנקודה היהודית. כשנודע לי שכל הסוחרים היהודים הבאים לעסקים בטאיפיי מתרכזים בבית-המלון "פרזידנט", עברתי לאותו מלון כדי להיות בקרבתם בשבת.

בליל-שבת ראיתי יהודים רבים מתגודדים בינם ובין עצמם [בלובי של המלון] ומיד ניגשתי אליהם והזמנתי את כולם להתכנס במקום אחד כדי שנוכל להתפלל ביחד. המלון העניק לנו לצורך זה אולם קטן וניהלנו שם תפילת שבת. לאחר התפילות ביקשתי מהם לא ללכת לאכול במסעדת המלון אלא להישאר לסעודת שבת איתי. פרט לסוחרים שהסכימו הצטרפו אלינו עוד כמה יהודים שומרי כשרות, ולבסוף ערכנו סעודת-שבת כשרה לכשלושים איש.

מאוחר יותר, כאשר כתבתי דו"ח לרבי וציינתי גם את העובדה שהרבה סוחרים יהודים נוהגים "היתר" לאכול "דגים" ו"פרווה" במסעדות לא-כשרות, ביקשוני מהמזכירות לשלוח חוברות בעניין כשרות לאותם סוחרים שהשאירו לי את כתובתם.

שבת-קודש, י"ד באלול

בשבת בבוקר התפללנו שוב יחדיו וקראתי לפניהם את פרשת תצא מספר חת"ת. במוצאי-שבת התקיימה בהשגחה-פרטית פתיחה חגיגית של "המרכז היהודי" של קהילת יהודי טאיפיי, ואנשי הקהילה ששמעו כבר על בואי וידעו שבאתי בשליחות

הרבי, הפצירו בי לנאום שם כשליח הרבי. מי יודע, חשבתי, אם לא לעת הזאת ולאירוע הזה שבו אעביר את דברי הקודש, הרבי התכוון ביזמו את הנסיעה...

בחגיגה עצמה אכן אמרתי שיחה של הרבי ולאחר-מכן נפגשתי עם ראשי הקהילה ושמעתי מהם פרטים על הקהילה כולה ומחסורה הרוחני. בין-השאר, הסתבר לי שאין להם מקווה-טהרה. בדיווחי לרבי לאחר הנסיעה, הורה לי הרבי בין-השאר להתחיל לפעול בעניין ואמנם מצאתי תורם והשגתי תוכניות לבניית המקווה, אך לצערי הדבר לא יצא לפועל, עדיין.

יום ראשון, ט"ו באלול

באין עדיין התקדמות בעניין הדפסת התניא, ניצלתי את הזמן למבצעים. ניגשתי ל"מרכז היהודי" ודיברתי לפני ילדי בית-הספר היהודי שנפתח במקום באותם ימים. בטאפיי אין שגרירות ישראלית, אבל חיפשתי ומצאתי יהודים המשרתים בצבא האמריקני המוצב בטייוואן.

יום שלישי, י"ז באלול

ב"ה, הדפסת התניא בטייוואן הסתיימה. כרכתי במהירות שני ספרים עבור הרבי, ולאחר שאיתרתי בין הסוחרים במלון אחד שנוסע לניו-יורק, ביקשתי ממנו שיביא לרבי לקראת ח"י באלול את שני הספרים של טיייוואן יחד עם ספרי התניא של תאילנד.

באותו יום הגעתי לטוקיו.

יום רביעי, ח"י באלול

גם כאן הציע לי איש-הקשר את בית-הדפוס, והנה הפתעה טובה. הגעתי אליו לאחר נסיעה ארוכה ברכבת, וכששמע את בקשתי גילה התלהבות רבה להדפיס ספר יהודי. לפתע, באמצע שיחתנו, שאל אותי המדפיס הגוי מה הם החוטים הבולטים בצידי המכנסיים.

התחלתי להסביר לו שמדובר באחת ממצוות הקב"ה. הגוי ביקש פתאום את שליחתי, קם והסתלק וחזר כעבור רגע עם ספר תנ"ך שלם בלשון הקודש, וביקש שאראה לו בתורה היכן המצווה כתובה. התפלאתי מאוד. מניין אתה יודע שהמצווה

צריכה להיות כתובה כאן? האם אתה קורא ומבין עברית? - והמדפיס: כן. אני אוהב מאוד את השפה העברית ומתעניין מאוד בתורה...

עתה סרה תמיהתי לפשר ההתלהבות הגדולה של האיש להדפיס את הספר. בהמשך השיחה סיפר לי שהוא אוהב לקרוא ספרים בעברית ומתעניין ביהדות... שמחתי שמצאתי אדם שאוכל לסמוך עליו שידפיס את הספר כראוי, ואני אוכל להתפנות לפגישות עם יהודים מקומיים.

ביקרתי בבית-הכנסת בטוקיו, והרב ביקש ממני למסור שיעור באותו ערב. אחר-כך שוחחתי טלפונית עם מזכירות הרבי, ושמעתי שספרי התניא של תאילנד ושני ספרי התניא של טייוואן ששלחתי לרבי הגיעו ליעדם. במזכירות הוסיפו שהרבי שמח גם לראות שהמדפיסים הוסיפו מעבר לדף הראשון בלשונם ובכתבם "נדפס בטייוואן" ו"נדפס בתאילנד".

יום חמישי, י"ט באלול

ביקרתי בשגרירות הישראלית בטוקיו. הפעם כבר דאגתי לקבל מהארץ את מספר קו האוטובוס מצפת לחיפה. ובאמת, זו הייתה השאלה הראשונה שנשאלתי...

יום שישי, כ' באלול

הודעתי למזכירות שמהדורת התניא של יפאן הודפסה ונכרכה ושאלתי אם לחזור ארצה כבר ביום ראשון הקרוב, או להמשיך למדינה רביעית נוספת. הוספת ופירטתי שאם רצונו של הרבי הוא שאדפיס בעוד מדינה, קיימות שתי אפשרויות - בפיליפינים או בסינגפור. תוך זמן קצר קיבלתי תשובה, "לנסוע לסינגפור".

הצלחתי להשיג מקום בטיסה לסינגפור היוצאת ביום ראשון מוקדם בבוקר, בתקווה לסיים את ההדפסה תוך יום או שניים, כדי שאוכל לחזור ארצה לקראת שבת וראש-השנה.

כשעה לפני כניסת השבת התעוררה אצלי בעיה. לא היו לי גליונות-מקור מוכנים להכנת לוחות האופסט עבור ההדפסה בסינגפור, והגליונות שהבאתי מהארץ היו רשומים בשמות המדינות הקודמות (נדפס ביפן, "קהילת סניף טוקיו" וכיו"ב).

אך תוך כדי שיחה עם הגוי דובר-העברית בטוקיו, עלה בלבי הרעיון לבקש ממנו

להכין עבורי גליונות חדשים. ביקשתי ממנו לקחת את הגליונות של טוקיו, ובכל מקום שבו מודפס "נדפס בטוקיו, יפאן" לשנות ל"נדפס בסינגפור".

הגוי קיבל על עצמו את המשימה בשמחה. ביקשתי ממנו שלא יכין את הגליונות בשבת אלא לאחר צאת השבת, והוא הסכים.

שבת-קודש, כ"א באלול

בבית-הכנסת בטוקיו שלושה גושי ישיבה: לגברים, לנשים, ולגברים ונשים ביחד... הסתבר לי שעד לפני כחצי שנה בכלל לא הייתה שם מחיצה, אך בחור בעל-תשובה מבית-חב"ד בבאפאלו שנסע לטוקיו ללמוד יפנית התעקש על מחיצה כשרה בבית-הכנסת, ולבסוף החליטו להתפשר והתקינו שלושה גושי ישיבה. בפתח המטבח הציבורי של בית-הכנסת ראיתי שלט "לא כשר", אך נודע לי שבזכות אותו בחור, נפתחה פינת בישול בחדר נוסף ששימשה את אוכלי הכשר.

היות וידעו שבאתי בשליחות הרבי, ביקשוני המתפללים להביא דברים מהרבי לפני קריאת-התורה. בעודי עומד ומעביר את השיחה, ראיתי בקהל את המדפיס הגוי יושב בין המתפללים ומקשיב לדבריי... כשחזרתי למקומי, ניגש אלי הגוי ולחש באוזני: "הבאתי את הגליונות עבור ההדפסה בסינגפור". תמהתי: "הלוא סיכמנו שתביא לי את החומר במוצאי-שבת?" אך לגוי היתה תשובה מוכנה: "שאלתי את הרב לפני שבת, והוא פסק שאתה חייב לבקש זאת ממני. אך אני", הסביר לי הגוי, "יכול להכין זאת גם בשבת..."

יום ראשון, כ"ב באלול

הגעתי לסינגפור, ובסיעתא דשמיא פגשתי בבית-הכנסת מכר של אבי שי' שקשור לרבי, ולא-זו-בלבד שהלה החליט שההדפסה תהיה על חשבוננו, אלא שעזר לי לאתר מדפיס שהכין את הכל תוך יום אחד!

יום שני, כ"ג באלול

נפגשתי עם השגריר הישראלי, שהראה התרגשות רבה כשנוכח שהרבי דאג לשלוח שליח לסינגפור. לאחר-מכן ערכתי התוועדות קצרה עם צוות השגרירות.

ההדפסה הסתיימה בערב והודעתי למזכירות הרבי שהמשימה בוצעה.

תודה על הזכות

עם סיומה המוצלח של השליחות המיוחדת, כתב סב הכלה למזכירות הרבי:

מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א!

כפי שכתב לי בני יוסף יצחק שי', ההוצאות להדפסת ספר התניא ביאפאן, באנגקוק, טאיוואן וסינגפור, עלו \$3,800. השטר מצורף פה.

והנני מודה מאוד על הזכות שניתן לי להשתתף בהדפסת ספר התניא במדינות הנ"ל.

צבי חיטריק

הדו"ח למזכירות הרבי

ביום, ג' חשווי תשל"ט

צפה עיה"ק

דו"ח משליחות המל"ח - אלול תשל"ח

בהמשך להוראת כ"ק אשמו"ר שליט"א ע"ד הדפסת החניא בכל מדינה שטרם נדפסה, ביקרתי - עפ"י הצעת המזכירות, במסך כשבועיים (מיו"ד אלול עד כ"ה אלול) בארבע מדינות: טיילנד, טייוון, יפן, וטינגפור. ות"ל שעלה כירד להדפיס החניא בכל מדינה. להלן הפרטים על ההדפסה:

טיילנד - אלף טופסים, הכריכה על אחר.

טייוון - אלף טופסים, ויכרכו בארץ ישראל.

יפן - חמש מאות טופסים, ויכרכו על אחר.

טינגפור - חמש מאות טופסים, ויכרכו בארץ ישראל.

* * *

הנני בזה לדווח על פעולות במדינות אלו במסך הימים שהייתי שם (עיקר התעסקותי הי' בהדפסת החניא, ובכך הבא להלן הוא רק מה שהספקתי לעשות ומה ששפתי כשנפגשתי עם ראשי הקהילות ומשפחות אחדות בזמן הפנוי, ואיננו דו"ח מקיף על חיי היהודים במדינות אלו.

א; בנגקוק, טיילנד: בבנגקוק גרים כששים סקמחות. אין להם רב, הכוה"כ רחוק משכונת היהודית, ובאים לשם רק לעתים (כשיש לאחד יא"צ,

בר-מצוה וכדומה). סוחר אחד, יהודה אברהם (סתפלל כביה"כ של הרב שד"כ חס - ועזר לי הרבה בהדפסת החניא) שוהה בבנגקוק במסך כמה חדשים בכל שנה, והוא מארגן מנין במסדרו כל ליל ש"ק כשביל סוחרים הרבים הנמצאים במלונות בסביבה, ואחר התפילה הוא טארו אתם לסעודת שבת. (האוכל מבושל ע"י העובדות שלו (נכרים), אצל הסוחרים בכלל יש כעין היתר, שבאם האוכל הוא רק דגים או חלבי, אין בזה שאלה של כשרות. ואוכלים אפי" במסעדות של המלון).

ביקרתי אצל שגרירות הישראלית והנחתי תפילין וחילקתי מחזור וחומר על חודש אלול ותפילין. השגריר לא הי' אז בשגרירות. דיברתי עם סנכ"ל אגף הבטחון אודות הנחה תפילין והינוך כשר עכו"ם ילדי צוות עובדי השגרירות. כן גם דיברתי עם הקאונסיל מר סרדכי ידיד. מאד רצה לארגן ערב חכ"ד עם אנשי הקהילה, אך לא יצא הדבר מפאת קוצר הזמן. הנ"ל סיפר שמשדר הדתות שולח להם סוהל מהארץ כשיש ברית מילה, ובמקרה שהסוהל הוא גם שוחט אז מצילים ההודמנות שיטחוט עכורם עופות. אבל בדרך כלל אין מי שידאוג להסמיק בשר כשר להעיר.

ב; טייפי, טייוון: בטייפי גרים שלושים משפחות, חלקם יהודים שבאו משנגהאי והרבין לאחרי המלחמה, ורובם ישראלים הנרים שם לרגל מסחר, ומשרד אניות ציט. שגרירות ישראל אין.

בהשגח"פ נפתחה ה"ד' צאיט סענטער" החדש שבעיר בשבת, פרשת תצא, ששהיית בטייפי. במוצש"ק התקיימה החנוכה הבית של הסענטער, והזמינו אותי להשתתף ולנאום. תוכן דיבורי הי', שהפקידו הראשי של הבית צ"ל שישהטס אמצקי שבו יוכלו יהודים לבטא את יהדותם, והעיקר לחנך את ילדיהם לתומ"צ (היות ועד פה הי' בסענטער רק מקום תרבותי וכו').

הסענטער החדש כוללה ביהמ"כ (בלי טחיצה) וכתות ל"סונדיי סקול". בליל ש"ק מתפללים שם ואתה התפילה אוכלים טעודה שבת יחד. המטבח החדש התקינו סיהי' כשק, היינו שאין מכניסים להוכה כשר, ואין לאף אחד רשות להביא אוכל מבתו.

קאסאנדער הס, מתצבא האמריקאי (הגר בטייפי זה כסנה) מביא למעמים, מצות יין דגים ומוצרים כשרים שונים.

ביום ראשון בבוקר ביקרתי ב"סונדיי סקול". ס"ה לוטרים שם 14 תלמידים בשתי כתות. דיברתי בכל כחה שעה, למרתי אוספ שירים, וסיפרתי להם אודות ראש השנה. כמו כן עוררתי את המורות ע"ד ההכרח להאריך שעות הלימודים, וכן שילמדו גם כמה פעמים בשבוע, והסכימו לזה והבטיחו להשתדל לשכנע ההורים לזה. כמו כן ערכתי אתם רשימה הספרים הנצרכים להם ללמד, ואי"ה אטלה להם הספרים מיד אחר החגים. הגחתי הפילין עם שני הורים אחר הלימודים.

ביקרתי אצל קאסאנדער הס ואשתו בכיהם, ושוחחתי אתם כמה שעות, און ער האט זיך שטארק אנגעווארעמט בעניני יהדות. הוא סיפר שבגלל מספר המועט של היילים יהודים (ששה בלבד) לא שלחו להם "צ'פליין", ובכך ביקש שהוא יהי' האחראי להם, ועשו אותו ה "לייטאן" של היהודים, ובכל הזדמנות הוא מביא רבנים וצ'פלינאס מיפן ומהפיליפינים לדבר לפני ההיילים, והוא מאוכזב ביותר מהעובדא שהיילים אינם מגיבים ואינם מעוניינים ביהדות. כמו"כ הוא לוחם בהסענטער בעד יותר פעולות של יהדות, לדוגמא- המנין בליל ש"ק; שלא יתקיימו אסיפות בשבת ולא פרטים; סיהי' האוכל כשר; שילמדו יותר ב"סונדיי סקול" וכו' (לטרוח שהוא בעצמו נוסע בטכוניה לביהמ"כ בשבת). השארתי אצלו במתנה 2 מזוזות עבור ביתו.

להקהילת אין רב, אך נמצא שם סוחר בשם אפרים איינהארן, שלמד כמה שנים שונדערלאנד ובישיבה עץ חיים באנגליא, וקיבל סמיכה שם. יש לו מסחרים בכל קצווי תבל. כעת הוא גר בטייוון, אך כמשך שלושים שנים האחרונות גר במזרח אירופה כמה שנים (צ'קוסלובקיה, גרמניה ופולני') ואח"כ התחיל לעסוק במסחר עם הערבים, בלי ידיעתם על יהדותו, כמובן, ולרגלי מסחרו גר שנה במערב הסעודי, חצי שנה בקווייט, שנה בקהיר וכו', תחת השם "פרדינד איינהארן". היהודי הזה משמש כ"רב" בטייפי אך בלי שום פרסום (לדוגמא: במכתבו הקהילה טודיעס ש"ד"ר אפרים" ימי' החזן בימים נוראים).

- 2 -

ביקרתי אצלו בבית, והתנצל ע"ז שאין לו מזוזה, היות שערכים באים לבקרו לרגלי מסחרו. (כמובן שהוא בעצמו רחוק קצה מקיום מצוות מעשיות). דיברתי אהו שיטפיע כפי יכולתו לבנות מהיצה בבית"כ, וכן שיבנו מקוה טהרה ב"סענטער", והבטחתי לו שאשלח תכנון עבוא מקוה. הבטיח לי להשתדל בזה, ואהי' בל"נ אהו בקשר ע"ד זה. הבעי' כעת היא שהסענטער הוא מושכר בלבד לע"ע, ואסור להם לבנות בה, כי עד לפני חודש לא הי' הסענטער מוכר כלל מטעם הממשלה, ולא הי' יכולים לקנות בנין. הוסכס שהמכתבים אליו אשלח דרך קאמאנדער'הס הנ"ל, כי נפחד לקבל שום ענין יהודי בביתו, ובפרט סתהבים מארץ יסאאל.

כמו כן סיפרתי לו אודות מעילות כ"ק אד"ש בכל קצווי העולם, ואמר שם יש דבר שיכול לעשות בגלל קשריו עם טדינות ערב או במזרח אירופה, ישמה לעזור כפי יכולתו.

ביקרתי אצל ראש הקהילה מר יעקב ליברמן, ושוחחתי אהו אודות מצב היהדות בטייוון, ותבעתי ממנו במשך השאחה כמה דברים: מהיצה בבית"כ; שיבנו מקוה; לשכנע ההורים שילמדו שעות נוספות בבית"ס באמצע השבוע (בתו אחד מפורות); ושישתדל להביא בשר כשר לטייוון. כמובן - בכל דבר יש קשיים, אבל התחייב להשתדל עכ"פ בכל דבר.

בטייפי נמצא כעין "קהילה" שני' במלון פרעזידענט, והם הסוחרים הרבים הנאים לטייוון ומתאכסנים שם. שם נמצא יהודי בשם מר ליפקאוויץ, המארגן מנין להפילה בכל שבת, ובאם אפשרי בכל יום. בליל שבת, פרשה הצא, באו כשלושים איש להפילה. אחר התפילה הלכו כ"א לאכול במסעדה המלון, ונשארו כעשרה אנשים, ובעזרת בחור מניו יארק שבא לשם לעסקים, ערכנו סעודה שבת כשירה, והמשתתפים נהנו ביותר. בסעודה דיברתי אודות חיזוק חינוך הילדים כל אחד במקומו.

להפילה שחרית נוכחו כעשרים איש ולמנחה ופעריב באו כעשרה איש. בין מנחה ופעריב דיבר ד"ר איינהארן הנ"ל, ואח"כ חזרתי שיחה כ"ק אד"ש בענין השובה הפילה וצדקה במובן החורני. במשך השבוע הקעתי בשופר לאחר הפילות שחרית.

הרבה מהסוחרים הם ספרדים - שתפללי ביה"כ של הרב אברהם הכט. אחד מהם בשם אברהם ספדיה, הרם הרבה בעד הסענטער ומאד מתזק היהדות בטייפי. הוא עזר לי לשלוח התניא הנדפס בטייפי חזרה לארץ ישראל.

ג; טוקיין, יפן: בטוקיו נמצאים כחשעים טפחות יהודים, כולל אנשי השגרירות הישראלית ועובדי "צים".

ה"ז'ואיש סענטער" שמה מפקח על עניני היהדות שכעיר. הדירעקטאר והרב הוא אברהם אבינרי, ישראלי -הא לשם לפני שנתיים. הוא גם מנהל ה"סונדיי סקול", ודואג להביא בשר כשר מדענווער קאלטראדא. הוא היחידי השומר תומ"צ בתכלית בטוקיו.

לביה"כ באים דק אחדים, ובשבת (פרשת הבוא) הי' לנו מנין רק בצירוף אורחיים שבאו לבקר את הביה"כ. אחר הפילת ליל ש"ק התקיימה סעודה ש"ק כשירה (בסענטער יטנס שני מסבחים: כשירה (קטן) וטריפה (גדול). המפתח של הסטבה הכשירה נמצא בידי הרב בלבד, ואסחו דואגה ומבשלה בעזרת העובדים הגויים בסענטער). בהסעודה השתתפו כששנה איש. סיפרתי להם אודות פעולות הב"ד וסליהותי להדפיס החניא וכו'.

בבוקר אחר התפילה התקיימה קידוש, אך מסטבה הטריפה, בגלל גדול הקהל. הרב פעל שיגישו דק דברים קרים, כך שאין מכסל גדול, אך הוא בעצמולא אוכל. דיכרתי לפני הקהל בעת הקידוש אוצות חינוך הילדים לתומ"צ, ושהעיקר דגש צ"ל במצווה מעשיות ולא רגש הלב בלבד.

כביה"כ לא הי' מחיצה עד לפני חצי שנה. הבחור משה עסטיין (שגר בסוקיו בסוף שנה שעברה) פעל האמה לעטן המחיצה, והצליח שהקיסו מחיצה חלקית, כך שכעת יש מקום לגברים בנפרד, ומקום מתפללים אנשים ונשים יחד. רוב הקהילה התנגדו להמחיצה, וההצלחה הייתה שבס ראש הקהל טר סיטריץ - שהוא בכלל סנגד לכל דבר שבקדושה, התנגד בתוקף גדול נגד הבחור משה הנ"ל, וזה פעל שחברי ההנהלה שלא איכפת להם, הצביעו בעד המחיצה. אמנם, גם המחיצה החלקית שהוקם רחוקה מלהיות כשירה כהלכה.

הרב אבינרי הנ"ל התאונן לפני על ריבוי הקשיים שאש לו עד שעול בידי לטור איזה דבר ביהדות. ולדוגמא- הוא התחיל להוציא לאור חוברת חודסי לאנשי הקהילה, והכניס עמוד אחד שתוכנו דברי הסבר על ראש השנה (מוסג"פ - וטס דף 10) ובשביל זה גערו בו. וציוו עליו שלא יעז להדפיס דברי תורה בחוברות אלו! ישנה משה מקוה, אך המסתשים בה טועטות (אורחים הבאים לסוקיו, וכך אסחו של הרב).

ד; סינגפור: בעיר גרים כארבע מאות נפשות יהודים, רובם ככולם שפרדים, הגרים משה כבר הרבה שנים. חלק גדול של הקהלה הם עניים שה של סינגפור מפרנס אותם ונותן להם דירות והצטרכותם. לאחרונה מעתיקים אנשים רבים מושבם לארץ ישראל ולאוסטרליא.

בעיר נמצאים שתי בתי כנסיות, בנין ביה"ס, בנין "קלוב", ומקוה. בביה הכנסת אחד אין כבר מנין, ובכדי שלא להזניח אותו, מתפללים שמה בכל יום שני בבוקר. ואילו בביה"כ הראשי "מגן אברהם" מתפללים כל יום שחרית מנחה ומעריב. בימים נואאאם יתפללו בשניהם. בכל יום ראשון מתקיים "סונדיי סקול", שבו לומדים כחמישים תלמידים.

לפני שנהיים הביאו לסינגפור צעיר בשם בן-זקן הממלא התקידו של רם. הנ"ל הוא מספרד ולמד באנגליא בישיבות כמה שנים. הוא שוחט להם עופות ומלמד ב"סונדיי סקול". הקהילה אינה מרוצה ממנו, היות ואינו מסוגל לנאום בביה"כ, וכמו"כ אינו

- ה -

נותן שיעורים למבוגרים, ובכלל אינו פועל הרבה רק הכינימסום. אדיר חפצם שיבוא ישב רב חבדניק שיתן חיות שיעורים ורוח חדשה בין אנשי הקהילה. נולד לו בת לפני ארבע הדשים, והיא הולה כעת, וביקש להזכירה לפני כ"ק אד"ש (קלאר ענמי בח אסתר לרפז"ש).

בעיר אין מנהל, ומשחמשים ברופא אחד שאיננו שומר מומ"צ. יהודי אחד בשם מר קאהפי, הגר בסינגפור למעלה מעשרים שנה, פעיל מאד למען היחדות בעיר. הוא דואג לכשרות, הוא הביא הרב הנ"ל לסינגפור, הוא דואג לסונדיי סקול וכו'. לאהרונה קנה מקור גדול לביהכ"צ ולשם מביאים עופות ובשר לכל המעונינים בזה.

מר קאהפי זה עזר בשילוח התניא בחזרה לארץ ישראל. הוא ביקש ברכת כ"ק אד"ש בעד שלשה אחותיו בארץ ישראל, שהם בגיל נשואין, שימצאו זיווגם בקל(סמם ברכה אסתר ושרה בת יוכבד).

ביקרתי אצל השגריר הישראלי מר נבוץ, ושוחחתי אהו אודות פעולות כ"ק אד"ש בכל קצווי חבל, והוא התרגש ביותר מהעובדא שהכ"ד הגיעו עד סינגפור. השארתי אצלו חומר לתודש אלול ותפילין. כמו כן דיברתי עם הקאונסיל מר דניאל גל, צרפתי ומכיר חב"ד ופעולתיה משם, מאד רצה לדעת על פעולות חב"ד לאתרוגה וכן שיטח אד"ש בענין השטחים. דיברנו שעה ארוכה. שניהם - השגריר והקאונסיל - מניחים תפילין בכ"י. השארתי אצלו גם חומר על המצעים, תפילין ונש"ק.

לסיכום: לדעתי יש בחיצות בשליח נודד שיבקר מדמן לזמן במדינות הג"ל. ועפ"י מה שראתי מביקורי, הנני להציע:

- א) השליח יודיע על ביקורו זמן רב לפני הביקור (בכדי לאפשר לראשי הקהילות לעשות ההכנות המתאימות - לארגן ערבי חב"ד וכדומה).
- ב) הביקור יהי' בזמן החורף (כי אז ישנה האפשרות להפגש עם מקסימום מספר המטפחות, וכפרט עם הנוער מבתי הספר).
- ג) אוהו השליח יבקר בחדירות במדינות אלו (בכדי שיהי' לזה המשך גם אח"כ ובין שלא יצטרך לבזבז זמן עד שיכיר את ראשי הקהילות המטפחות והבעיות והצטרפויות שבכל מדינה).
- ד) השליח ידאוג גם אחר נסיעתו לכל מדינה (כגון לעשות הקשרים על מקורות של כשר, כשר, לשלוח מדי פעם חומר לבתי הספר וכו').
- ה) באם אפשרי שיהי' גם שוחט (כי לכמה שעות שחיטה יכול הוא לזכות קהילה שלימה (כמו טיייוון) לבשר לכמה חדשים).

ק"ה

כך אגמור שליטא

מצויף בצב, מרוב מגוי יפני שבצבים התניא
בטוקיו, יפן, באוגוסט אלוף הצה"ח.

ההג"ח, פגשנו אותו, הנה מצדד עסקית
והוא מתג ומתעושים, וכך לא היה איצטוב המצד
לא סוגור הצבים ועמוגים - כמו שהיה אצל המצבים
אחרים במצבה הרחוק. דטיילונז - אמר - מתק
המצבים כמה "ילדים" מתק ה PLATES, באוסקו ארץ
סגם נקודות שחור! בקינול - תקנת הצבים לפני
ההצפנה.

בטוקיו בוצעו המצבים של כך אגמור שליטא,
אנצו הצבא הפגם - והצבים התניא דסינפורה, נפרו הי"ע
אל גיפן, והובורו לפני צב, הי"ע יפן אכין PLATES
עבור ההצפנה בסינפורה. באמצע עמל שחיות בלתי
פ"חנא בדיבתם בטוקיו האיעו ואלו "ומעל", אמר
קריאל הערה נפש אלו ואלו באצ"ל "אני מאבא אובד
אמור היפן ואלו קווא - דדחיה, והציקר שהילת עבור PLATES
עניו התניא מסינפורה!
ולו, יצחק בן יצחק
מיטחין

מכתבו של המדפיס בטוקיו, גוי דובר עברית

אדון יוסף היטריק היקר,
שלום מר היטריק
עלי לבקש את סליחתך, שאיחרתי לשלוח ספרים שלך לישראל.
אני מצטער מאוד לך.
כאמך שלחתי ארבע מאות ספרים לישראל כדואל באנייה 18 בדצמבר, ולקחתי
אתמול מאה ספרים למר אבי אבינרי.
אבל שלחתי שלושים ספרים לאבי אבינרי לפני היום הנוכחי.
לכתוב מאת
פחדתי שמחיל של הדפסה ביפן, אינן לי ברירה, אבל היה לי שמחה גדולה
להדפיס ספרי עברית, אני אוהב מאוד השפה עברית, לשון הקודש.
לדעתי עברית השפה החשובה ביותר בעולם הזה. הורה הולך והדור הבא
זה דור של יהודים, מכתוב בחנ"ך "כי מצוין הנה תורה ודבר יהוה מירושלים".
למחתי כמה פאנים חנ"ך עם פרוש רש"י על ידי בחורח ישראלית היה לי מענין
מאוד, רש"י אמר בפרשה "תולדות" — הדור אומרים מעבימלך נתעבדה שרה—
אם זה נכון—אמתי—עם ישראל זרע ספור, זה לא יכול להיות.
אבל למחתי מעט מחשבות בגנון יהודי.
אני אוהב גם סידור דת יהודי, זה קשה לי מאוד אבל זה גפס יהודי,
אני מקנה שהייתי לבקר הכותל המערבי ואתפלל לה"י על ירושלים—בונה ירושלים
במהירה בימינו—
גוד עורד מאס אני מצטער לך שקברתי מכתבים שלך פעמים, עורד לא שולח מכתבי
לך. מחר רוב השנה של יפנים הג חשוב ביותר בשנה, אנחנו אוכל "מוציא"
ושותה "אומיקי" ככנה "יין של אלוהים" אחרי שבעה ימים אנחנו נוהגים
א אוכל מרק של "שבעה מיגל עשב ברור בשדה", האלה דומים לפסח של יהודי.
שנה טובה ובדכות רבות לך.

תודה ובברכה

טאנאכי

אני מקנה שאבה השלח לי המחיל של דאר, 29600

המקווה בטייוואן – מסמכים

בהמשך לביקור בטייוואן לשם הדפסת התניא, קידם שם אבי הכלה את בניית המקווה. לפנינו מסמכים העוסקים בנדון.

כ"ה

המרכז הארצי למען טהרת המשפחה ISRAEL CENTRAL COMMITTEE FOR TAHARAS HAMISHPACHA

ירושלים, רח' ישא ברכה 26, טל. 285414 ת.ד. 5067, P.O.B. JERUSALEM

ב' חשוון תש"מ

לכבוד

הר"ר יוסף יצחק חוטריק הי"ד
קרית חב"ד 220/64

צ.פ.ח.

שלום רב,

בהמשך לשיחה, אנו מתכננים בזה להמציא לכב' חבניח למקוה כמבוקשו, לבנין המקוה ב"סאיוואק".

איחרנו במקצת, אך יצא דבר שלם בשפה האנגלית. במידה יהיו בעיות או שאלות מן המקום - רצוי מאד שיתקשרו עם המהנדס טר דוב שפירא רחוב קריניצי 27 רמת גן, טלפון 03-729743.

נא לאשר קבלת החומר הנ"ל.

בכל הכבוד והברכה

יהושע לוי
המרכז לטהרת המשפחה
ירושלים

משרד לתכנון ופיקוח * דב שפירא * שירותים טכניים בע"מ

דמתיגן, רח קריינצ'י 27 * טלפון 03-729743 * עוסק מורשה לענין מע"מ מס' 510552276

ל"ה תשרי תש"מ
(21.10.79)

משרד לתכנון ופיקוח

לכבוד
הרב י. לוי
מנהל המרכז הארצי
למען טהרת המשפחה
ת.ד. 5067
י רש ל י ג

את דשכ"ה בנהדה רבה

הנידון: הכניחה לבנין המקוה
בטאיוואן (פורמוזה)

במצורף הריני מתכבד להגיש לכו" 2 טשים הנכירות עיקריות לבנין המקוה בטאיוואן.
אם התכנית תגיע לידי מימוש יתעוררו בלי ספק בעיות של התאמה להנאים המקומיים
ועל כן רצוי שהטפלים במצוות במקום יעמדו בקשר אתי לשם ביזור הפרטים.

בכבוד רב,

משרד לתכנון ופיקוח
* דב שפירא *
שירותים טכניים בע"מ

TAIWAN JEWISH COMMUNITY

2335, SHIH PAI ROAD SEC. 2, PEI TOU

TAIPEI TAIWAN

TEL: 8714814

May 8, 1981

Mr. Yosi Chitrik
Citra Trading Corp.
580 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10036
U. S. A.

MAY 18 1981

Dear Mr. Chitrik, you will get in touch with us.

I appreciate your interest in our Community and your desire to help us build a Mikvah on our premises.

You will realize the problems involved when you read the enclosed copy of our letter I have written to Mr. Safdeye.

I am sure we will revert to this matter some time next year and I hope that your interest to assist us will not wane by that time.

Sincerely yours,

Y. S. Liberman
President

/al

אכל מקום

ישראל בקרב "נדחי ישראל" בטייפה

מאת מנחם רהט

ארכטקט עשיר וילדים יהודיים לוי מיום, בשתי כיתות, ה, סאנדרו פי קול" היהודי של טייפה, כורת טייף וזאת במקום גרים שלושים משפחות יהודיות, "קבוצות" ועוד ששה ילדי לים יהודיים מצבא האמריקני, שי יהודיות שונות עיינו באי אמה הם האלמנטים שממובם מתחברים מה שאספר לפרט, "היום יהודיים" כפיית פון האמריקני, שהותה הי שבית פדריש, רחל המגנית הי אמריקנית, כאשר ואשינגטון החלרי מה לזונה אותה לזופת פון הארובה. ישראלי צעיר, הושב בצפת, יר סף יצחק היטריק, שהה באחרונה ימים מספר בטייפה, בשליחות הינדוכיוריז הנית מטעם, המרכז לעניני חינוך של חבידי, הוא מספר, כי בדיוק בשבת בה שהה באי, נחנך ה, ב'ואיש סנטר" הי חדש, שהוקם בטייפה, אחרי שהוא זכה להכרה רשמית מצד השלטונות. המר כי סמול גם בית כנסת, מעד שקודם לכן היה מבוסס הצבאי האמריקני הי סמוך, מעון בית הפילה משותף לכל הדתות. גם בית הספר הפועל כיום א' בשבות, מטופק ב, סנטר" וכן יש שם

מטבח, המספק ארוחות כשרות תודות לכך שהוא חלבי.

שלושים המשפחות היהודיות כוללות את מספר הישראלים העושים בטייפה לרגל עסקים שונים, כגון אנשי "צוי" ועוד, נציגות ישראלית רשמית אין, כאשר טיוואן לא הכירה בישראל, אך קשרי מסחר יש (תדיראן משווקת כי ארץ סיללות שכתוב עליון בעברית, מיוצר בטייוואן) ובפרסומים רשי מיום של משרד האינפורמציה הטווי וואני מופיעה חברת נסיעות כשם "ציו"...

איש שיחי, שהישיב בטייפה את נדחי ישראל, מספר כי הוא נתן מזווה ל- יהודים המעטים ששפשו, צורר אותם לגביר את התינוק הוודוי והמטבח ל- שלוח ספרים בתחום הוודאיקה. מצבם הכלכלי של היהודים טוב, אך קשרי עם אל היהדות הולכים ונחלשים. הוא כמעט קצין אמריקני יהודי, קטנה די הם, שבמיעדר רב צבאי, לקח על עצמו את התפקיד לטפל בערכיהם הי רוחניים של החיילים היהודיים המשי רחים באי — סרגע ששה במספר, הוא

עמוד 35

מעריב

טייוואן

כסלה רשמית על, הקהילה היהודית על הוועמלטה הטווי" על 100 דולר שנתקבלה כתרומה. כמחצית מכל תקיולה, הונחה כ-30 משפחות הם ישראליים, חלקם יורלים וחלקם עולי גום ובעלי מקצועים אחרים.

איש שיחי מסר כי הישראליים שי הם מפקיד המספיקת הוודאיקה כי אי יהודי לישראל, אם המכני יוריים זמנה פני הוודיים שהולכו לטע"י

אוסטריה

מסל טעם כפסל ל, ב'ואיש סנטר" כשנת יר שנה, טיטורי כשר ורועים, עצבא איריים מספק לילי פי טעמוני ככני, הטיולה מספק בילי אצל טעמי די הם בשתי ירעם טעמי כי אלה נולדם לעלן וזכרתי, ל, חודשי טעמי כי ירעם טעמי, אי הוא כעצמו נאלץ ירעם טעמי... האם הטיולה המעט הוא ירעם לילי כירטו, ועוד מספק כותם אירופי, שי רחל היה את הטיולה ב, טעמי טעמי, רשע הטיולה איר כי ירעם טעמי טעמי, אם ירעם את הטיולה הטעמי המספיקת, הוודאיקה לילי, ככני יש הם וזכרתי, כי הם לא ירעם לילי די.

במקום ביתה בטייפה, הטיילתי יהודים נוספים וחיל, הטיילתי במלון פרודונגי, כמחצית משפחות 100 ככני אנשים הוודיים הירכים טעמי ככני די אירופי וירעם, רחל טעמי — וזכרתי באופן מעל הוודיים לא ככני ככני לילי טעם טעמי, טעמי, טעמי וזכרתי וזכר, אחי כי הירעם

היה עזר עזר, ל, נדחי ישראליי, אלה בטייפה, הוודוי עזר, אחי ישראליי חסרות, את הוודוי, ככני במחצית הימנית הימים דיאטיטיים טעמי עם טעמי

- הוספה -

טיוטת מכתב מבשר טוב

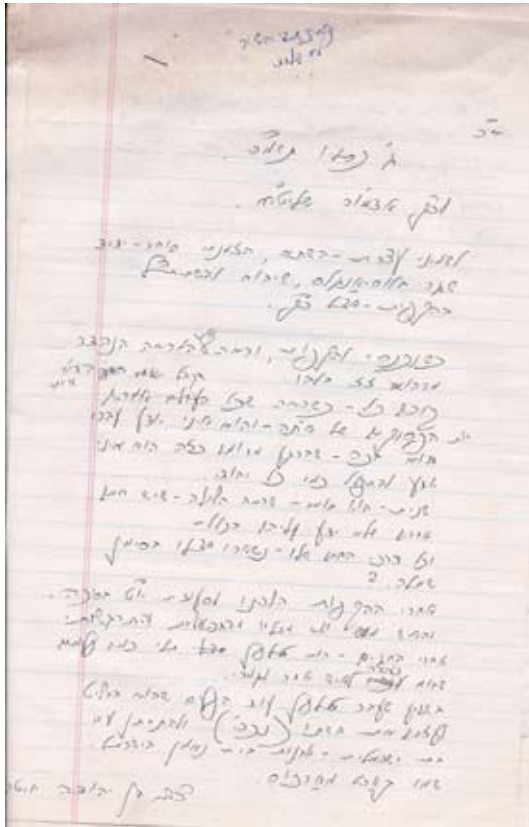
ב"ה. ג' כסלו תשמ"ה

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

לשמיני עצרת השתא הזמנתי סוחר ידיד שגר בלוס-אנג'לס שיבוא להשתתף
ב'הקפות' אצל כ"ק.

כשנכנס להקפות וראה את המראה הנהדר משהו זז בלבו.

קודם כל כשראה שכל הקהל בעה"ר אומר את הפסוקים של 'אתה הראת' והוא
אינו יודע עברית, הוא בכה, שברגע מרומם כזה הוא אינו יודע להתפלל כמו כל
יהודי.

שנית - הוא אומר - שראה
הלילה שיש חיים אחרים שלא
ידע עליהם בכלל, וכל דרכי החיים
שלו, נשארו אצלו בסימן שאלה.

אחרי ה'הקפות' הלכנו לסעודת
יום טוב בסוכה. והאיש יצא מכליו
בהתפעלות והתרגשות .

אחרי החגים הוא טלפן אלי כמה
פעמים שהוא נעשה לאיש אחר
לגמרי.

בשבוע שעבר טלפן עוד
הפעם שהוא החליט לעזוב את
אשתו הנוכחיה ולהתחתן עם
בת ישראלית ולבנות בית נאמן
בישראל. שמו ק.מ.

צבי בן יהודה

משמאל לימין - הרבנים: שלמה אהרון קזנובסקי, אברהם פאפאק, שמוקלער, עוזיאל חזנוב, עזריאל זעליג סלונים, ? קהת וייס (?), מענדל שם-טוב, יוסף וויינברג, בערל בוימגרטן, שלום דובער גורודצקי ושלום מענדל סימפסון.

אחד הסיפורים שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות הנהגת רבותינו נשיאינו בהיחס שלהם עם החסידים המקושרים אליהם - הוא הסיפור דלקמן:

אצל רבותינו נשיאינו הי' סדר להזכיר בינם לבין עצמם את המקושרים, ולהתבונן בענין אהבתם והתקשרותם, וענין זה הי' פועל אצל אלו שהתבוננו אודותם - להתעורר בענין ההתקשרות ביתר שאת, "כמים הפנים לפנים גו".

ובסיפורו הביא הרבי דוגמא לדבר - שכאשר מסתכלים על מישהו בהסתכלות חזקה, הנה אפילו כאשר מסתכלים מאחוריו, מרגיש זאת הלה ופונה ("ער גיט זיך אַ קער"); הוא אמנם לא יודע את פשר הדבר, אבל הוא חש בכך שמישהו מביט עליו.

וכיון שזהו סיפור שסיפר הרבי אודות רבותינו נשיאינו - הרי זה בודאי גם הוראה.

הרבי, י"א שבט תשכ"א

הרבי עובר לפני התיבה בשנות הכ"ף'ס המוקדמות

מוקפים בעיגול העליון: הרב אהרון (ב"ר יהודה) חיטריק והרב אהרון (ב"ר צבי הירש) חיטריק
מוקף בעיגול התחתון: אבי הכלה

לזכות

החתן הרב **מנחם מענדל שי'**

והכלה **אסתר תחי'**

מרינובסקי

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

לזכות הוריהם

הרה"ת ר' **נפתלי וחנה שיחיו מרינובסקי**

הרה"ת ר' **יוסף יצחק ורחל שיחיו חיטריק**

זקניהם

מרת **מנוחה תחי' סגל**

מרת **רבקה תחי' חיטריק**

הרה"ג הרה"ח ר' **דוד משה ליבערמאן שליט"א**